

Projektas
Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo ir perkvalifikavimo sistemos plėtra
(II etapas)
Nr. VP1-2.2-ŠMM-02-V-01-009

Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo politiką
formuojančių ir vykdančių institucijų darbuotojų
metodinė diena

ŠVIETIMO KULTŪRA IR BENDRUOMENĖ

Metodinė diena “ŠVIETIMO KULTŪRA IR BENDRUOMENĖ”
2013 m. gruodžio 11 d., Vilnius

Duomenys ir naudojimasis jais: poreikis, kokybė, efektyvumas

Dr. Gražina Čiuladienė

Metodinė diena “ŠVIETIMO KULTŪRA IR BENDRUOMENĖ”
2013 m. gruodžio 11 d., Vilnius

DUOMENYS IR NAUDOJIMASIS JAIS: poreikis, kokybė, efektyvumas

ĮRODYMAIS GRĮSTI SPRENDIMAI – (angl. evidence based)

Lygmenys

individualus

institucinis

valstybinis

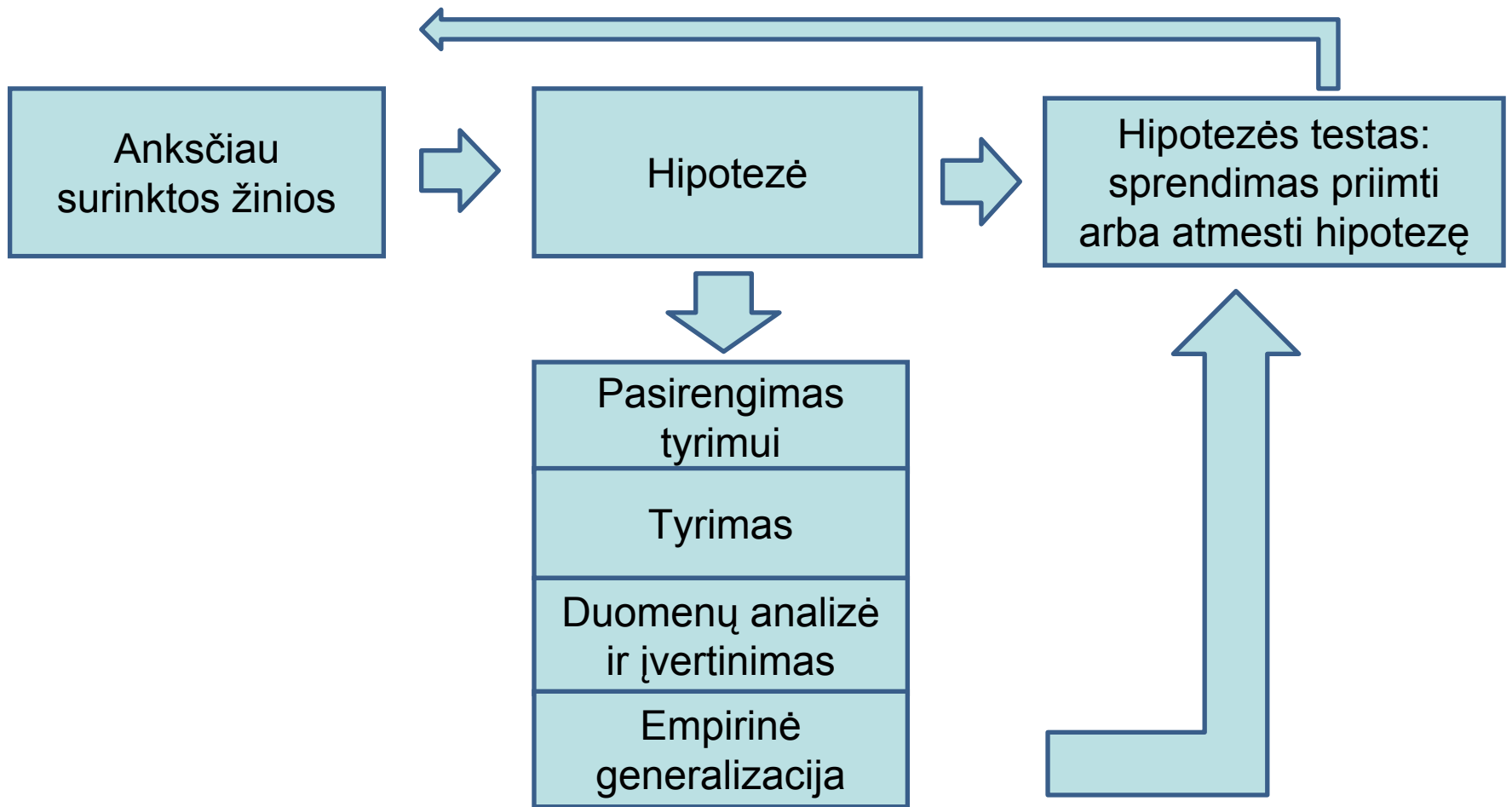
- Kiek Jane “kainavo” svajonės įgyvendinimas?

ĮRODYMAIS GRĮSTI SPRENDIMAI –

– tai būdas, naudotinas sprendimui parengti ir priimti, kai siekiama adekvačiai pažinus nagrinėjamą situaciją parengti *racionalų sprendimą*, **pamatyti visas galimas alternatyvas**, sprendimo rengimo procese derinti socialinių partnerių interesus ir **įvertinti sprendimų poveikį ateityje**.

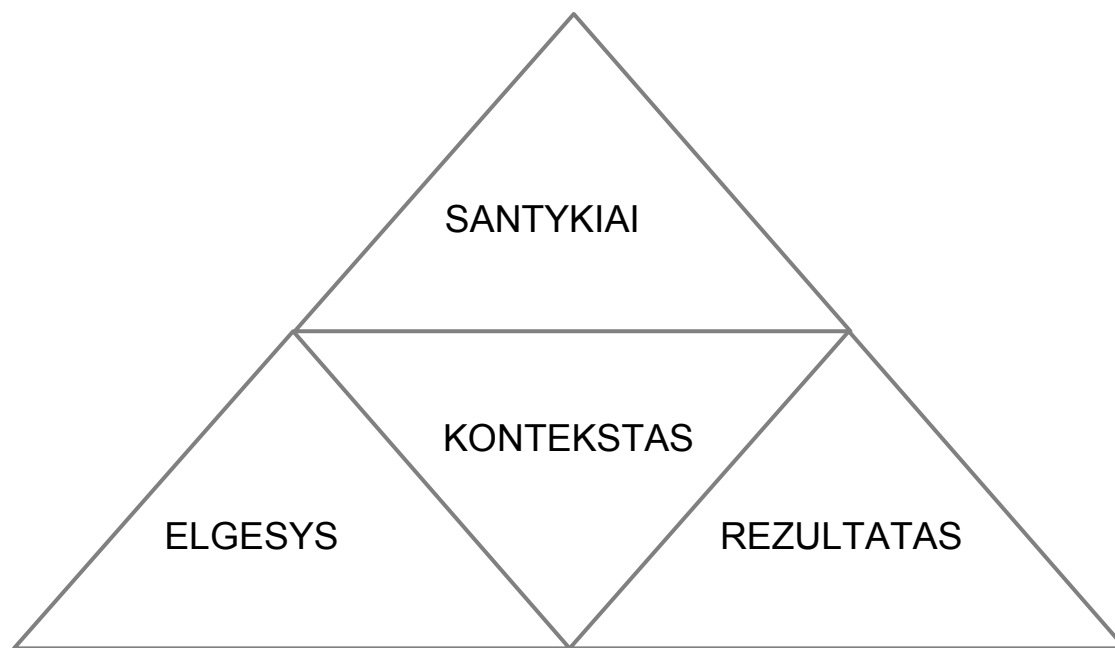
KITI BŪDAI: patirtis; ekspertų siūlymas; teisinis pagrindimas, ištekliai; vertybės; įpročiai ir tradicijos; spaudimo grupių pasekmė; pragmatiškumas; neapibrėžtumai.

(Tyrimo) Etapai (rem. A. Kalvaitis, 2007)

Įtakos proceso elementai

(rem. Kim Barnes, 2005)

- Įrodymais grįstos politikos *formavimo ištakos siekia XVII amžių*;
 - **Didžioji Britanija.** „Modernios vyriausybės Baltoji knyga“ (1999),; „Profesionalus strategijų parengimas XXI–ame amžiuje“.
 - Principai: 1) planuoti ateitį (forward looking); 2) analizuoti išorinį kontekstą (outward looking); 3) būti novatoriais ir kūrybingais; 4) naudotis įrodymais; 5) matyti visumą (inclusive); 6) vienyti ir jungti (join up); 7) stebėti ir vertinti; 8) analizuoti ir recenzuoti; 9) remtis sėkmės pavyzdžiais.
- **COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT: Towards more knowledge-based policy and practice in education and training {SEC(2007) 1098}.**

VALSTYBINĖ ŠVIETIMO 2013-2022 METŲ STRATEGIJA

2.4. Visais švietimo lygiais pernelyg silpnai išplėtota kokybės kultūra, mokyklų bendruomenės nėra aktyviai įsitraukusios į kokybės, įsivertinimo ir įrodymais grįstos vadybos kūrimo procesus kaip sprendimų siūlytojai ir priėmėjai. Todėl **reikia plėtoti tokią kultūrą, kai tyrimai, vertinimai yra nukreipiami į tai, kad atsirastų įrodymais, patirtimi ir žinojimu grįsta lyderystė, nuolatinis tobulinimas ir aukštos kokybės siekis.**

Tokia lyderystė turėtų pasižymėti atsakomybe ir visų švietimo valdymo lygmenų įsitraukimu, visų švietimo dalyvių ir socialinių partnerių gebėjimų panaudojimu švietimo tikslui pasiekti.

Švietimo ir mokslo ministerija užsakomuosius tyrimus koordinuotai atlieka nuo 2001 m. Vidutiniškai atliekama 10 tyrimų per metus.

Metodinė diena “ŠVIETIMO KULTŪRA IR BENDRUOMENĖ”
2013 m. gruodžio 11 d., Vilnius

Pagrindimų rūšys

ĮRODYMAIS GRĮSTI – tai adekvačiai **pažinti** nagrinėjamą **situaciją**, pamatyti visas galimas **alternatyvas**, **derinti** socialinių partnerių **interesus** ir **įvertinti poveikį** ateityje.

STATISTINIAI DUOMENYS

ŠVIS (Švietimo valdymo informacinė sistema)	Statistiko departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės
Aikos (Atvira informavimo konsultavimo orientavimo sistema)	Eurostat

TYRIMAI

Nacionaliniai mokinių pasiekimų tyrimai	Tarptautiniai tyrimai (TIMSS, PIRLS ir kt.)
Monografijos, disertacijos moksliniai straipsniai	Kiti (teminiai) tyrimai

APŽVALOS, POŽIŪRIŲ IR FUNKCIONAVIMO ELGSENOS TYRIMAI

Švietimo problemos analizė	NEC, NMVA
----------------------------	-----------

Pagrindimų rūšys

ĮRODYMAIS GRĮSTI – tai adekvačiai **pažinti** nagrinėjama **situacija**, pamatyti visas galimas **alternatyvas**, **derinti** socialinių partnerių **interesus** ir **įvertinti poveikį** ateityje.

- KONSULTACIJOS**

- EKONOMINIAI DUOMENYS**

- TARPTAUTINĖS PATIRTIES DUOMENYS (pvz., EURYDICE)**

- SOCIALINIAI EKSPERIMENTAI / KONTROLINIAI BANDYMAI / PILOTINIAI EKSPERIMENTAI**

Efektyvios įrodymais grįstos politikos formavimo sąlygos: **PAGRINDIMŲ KONTINUUMAS**

**politikos
“rengėjai”**

DUOMENŲ
RINKIMAS

DUOMENŲ
SKLAIDA

DUOMENŲ
NAUDOJIMAS

mokslininkai

praktikai

Efektyvios įrodymais grįstos politikos formavimo sąlygos: **PAGRINDIMŲ KONTINUUMAS**

I. DUOMENŲ RINKIMAS

Pagrindiniai iššūkiai:	<ul style="list-style-type: none">- Nenutrūkstamas ir įvairiaaspektis duomenų kūrimas;- Duomenų koordinavimas.
Pavojai:	<p>Duomenų kokybė (įtaka, darna)</p> <ul style="list-style-type: none">-Metodų įvairovė;-Šaltinių gausa;-Lėšos;-Paskirtis: ieškoti atsakymo / ieškoti sprendimo;-Tyrėjų angažavimasis (tik 8 proc. iki 34 m.).
Veiklos pavyzdžiai:	<ul style="list-style-type: none">- Įstaigų / skyrių kūrimas (pvz., Education Council,(Netherlands, 2006));- Įpareigojimas tiriamąja veikla (Italija, Ispanija);- Įtraukos didinimas - lėšos mokytojų apmokymams (research based teacher education);- Skatinamas mokslininkų bendradarbiavimas, tarptautiniškumas;- Kokybės kontrolės įstaigų / skyrių kūrimas.

Efektyvios įrodymais grįstos politikos formavimo sąlygos: **PAGRINDIMŲ KONTINUUMAS**

II. DUOMENŲ NAUDOJIMAS

Pagrindiniai iššūkiai	<ul style="list-style-type: none">- Visų lygmenų bendradarbiavimas;- Tiriamosios veiklos puoselėjimas.
Pavojai:	<ul style="list-style-type: none">- Skirtingi adresatai;- Skirtingas įtakos vaidmuo (tačiau partnerystė);- Neišugdyti gebėjimai skaityti, analizuoti, taikyti duomenis;- Praktinis duomenų pritaikomumas;- Laiko trūkumas.
Veiklos pavyzdžiai:	<ul style="list-style-type: none">- Tyrimų gebėjimų ugdymas (programos dalykai, mokymai, leidiniai);- Nuolatinio mokymosi užtikrinimas (The Scottish Masters degree in Applied Educational Research);- Moksliniai projektai mokyklose;- The Teacher Research Net (Finland);- Mokytojo tyrėjo stipendija.

Efektyvios įrodymais grįstos politikos formavimo sąlygos: **PAGRINDIMŲ KONTINUUMAS**

III. DUOMENŲ SKLAIDA

Pagrindiniai iššūkiai	<ul style="list-style-type: none">- Gerinti prieinamumą - rezultatų “dekodavimas” / “vietos” išnaudojimas;- Pasitikėjimo ir nuoseklumo puoselėjimas.
Pavojai:	<ul style="list-style-type: none">- Žinių “triukšmas”;- Tiksliniai portalai.
Veiklos pavyzdžiai:	<ul style="list-style-type: none">- Tiksliniai portalai, apžvalgos;- Dėmesys temoms, dokumentuose įvardintoms kaip aktualios;- Bendri pasitarimai.

Efektyvios įrodymais grįstos politikos formavimo kliūtys

(rem. B.Mikulskiene, 2008)

- 1) „Biurokratinė logika“;
- 2) Viešojo administravimo kultūra;
- 3) Per trumpas laiko intervalas;
- 4) Poreikis pasiekti visuotinį susitarimą (konsensumą);
- 5) Nenoras rinkti ir analizuoti duomenis, kurie tikėtinais atskleis nepageidaujamus pokyčius.

Įrodymais grįstų sprendimų parengimo metodologija tampa efektyvi tik sudarius tam tikras palankias praktiniam įgyvendinimui socialines sąlygas. Idealiu atveju kalbame apie savalaikius tyrimus, kuriuos atlieka tinkamai parengti kvalifikuoti specialistai, kai informacija yra prieinama ir siekiama jos kokybės. Surinkti duomenys yra efektyviai naudojami ir jais pasitikima.

Priešingu atveju, metodologija nesuteiks sprendimų parengimo procesui pageidaujamos naudos, tik vilkins procesą.

PAŽINK IR GILINKIS. BŪK AMŽINAS TYRĖJAS NEPAISANTIS GRASINIMŲ IR PRAŠYMŲ, NEKURK NEGINČIJAMŲ TIESŲ, NESIVADOVAUK JOMIS (R. W. Emerson).

Metodinė diena “ŠVIETIMO KULTŪRA IR BENDRUOMENĖ”
2013 m. gruodžio 11 d., Vilnius